

2025-06-19
EU-kommissionen
Europaparlamentet
Sveriges regering
Svenska regionkontor i Bryssel

Europaforum Norra Sveriges synpunkter om Avskogningsförordningen (EUDR)

Europaforum Norra Sverige (EFNS) är ett nätverk för politiker på lokal och regional nivå från Norrbotten, Västerbotten, Jämtland Härjedalen och Västernorrland. EFNS är en mötesplats och kunskapsarena där EU:s politik analyseras och diskuteras i de avseenden där den berör norra Sverige. EFNS bevakar Europafrågor för att påverka EU:s lagstiftning, EU:s strategier och handlingsprogram samt EU:s budget. Syftet med EFNS är att tillvara ta norra Sveriges intressen både på den europeiska arenan och i förhållanden till den nationella nivån i frågor med ett tydligt europeiskt perspektiv.

Europaforum Norra Sverige står bakom Avskogningsförordningens syfte, vilket är att varor som konsumeras inom EU eller passerar genom EU inte ska ha bidragit till avskogning och förlust av biologisk mångfald. Vi anser dock att Avskogningsförordningen i sin nuvarande form har sådana brister att den bör dras tillbaka och arbetas om.

Våra förslag i korthet:

- Europaforum Norra Sverige förordar att avskogningsförordningen dras tillbaka och arbetas om.
- Vid en översyn bör varan trä helt exkluderas från förordningen eftersom skogsbruk och handel med trä, i motsats till andra varor som regleras i förordningen, inte driver avskogning globalt eller inom EU.
- Skogsägares skogsbruksplaner bör varken vara tvingande eller offentliga.
- Avskogning för att återskapa betesmark, åkermark och byggnader för nötkreatur bör tillåtas i länder utan risk för avskogning.

Avskogningsförordningen omfattar varorna palmolja, sojabönor, nötkött, kakao, kaffe, gummi och trä. De varor som främst berör norra Sverige är nötkött och trä. Förordningens utformning leder till osäkerhet, byråkrati och ökade kostnader som riskerar minskad aktivitet i skogsnäringen, vilket kan leda till brist på skoglig råvara i en tid när EU vill öka aktiviteten och lönsamheten i den biobaserade ekonomin. Det råder idag global konkurrens inom den biobaserade ekonomin. Med kraftigt ökad reglering, rapportering och juridiska risker i de skogliga biobaserade näringarna riskerar EU att återigen halka efter USA och Kina.

Vi anser att detta särskilt riskerar att drabba miljontals skogsägare med mindre fastigheter inom EU. Med ökade juridiska risker och ökad rapporteringsbörda riskerar de att tappa sin självständighet att göra affärer utan koppling till stora bolag som har system för att hantera rapportering och minska juridiska risker.

Detta kan bidra till minskad lönsamhet för skogsägare med mindre fastigheter.

Skogsägares möjlighet att delta i den framväxande bioekonomin bör inte försvåras. En kraftigt ökad regelbörda kopplad till juridiska risker kan öka mängden övergivna skogar i framför allt södra Europa, vilket ökar risken för bränder och insektsangrepp.

Byggmateriel, energi, hygienprodukter och biobaserade förpackningar är varor av strategisk betydelse för EU:s försörjningsberedskap. Förordningens byråkrati och kostnader riskerar att produktion av dessa försvåras.

Med de oklarheter som finns i förordningstexten ser vi risker för återkommande juridiska processer. De riktlinjer som EU-kommissionen utarbetat för hur texten i förordningen ska tolkas har inte samma juridiska tyngd som texten i förordningen när en tvist hamnar i domstol. När förordningstext och riktlinjer för tolkning skiljer sig kraftigt åt uppstår osäkerhet vilket kan minska investeringsviljan i bioekonomin.

Norra Sveriges odlingsmark blir alltmer värdefull på grund av utökad odlingszon i norr och ökad torka i södra Europa. Klimatet med en intensiv odlingssäsong med mycket ljus och god tillgång på vatten lämpar sig särskilt väl för produktion av mjölk och nötkött vilket är avgörande för vår försörjningsberedskap. Att då begränsa möjligheterna att återskapa betesmark är kontraproduktivt.

En annan aspekt är att de företag som producerar mjölk och kött oftast bedriver även skogsbruk i samma företag. Av tradition ger inkomster från skogen stabilitet i företagen när betalningen för mjölk och kött fluktuerar. Intäkter från skogsbruket eller lån med skog som säkerhet används ofta som bas för investeringar i lantbruket. När skogsbruk försvåras riskeras dessa företags ekonomiska ryggrad för fortsatt och utvecklad produktion av livsmedel. Därmed krockar förordningen med svensk livsmedelsstrategi som innehåller mål om ökad livsmedelsproduktion i norra Sverige.

Vi ser också med oro på hur svenska inköpare idag uppger att Avskogningsförordningen kraftigt ökar kostnaderna för inköp av produkter av trä vilket kan gynna fortsatt hög efterfrågan på produkter av plast.

Vi föreslår följande:

Europaforum Norra Sverige förordar att avskogningsförordningen dras tillbaka och arbetas om, gärna tillsammans med andra skogsrelaterade direktiv och förordningar eftersom de idag tillsammans skapar förvirring i fråga om begrepp men också regler där de kan motsäga varandra. Detta bidrar till olycklig oreda i medlemsländernas lagstiftningsprocess, osäkerhet i näringslivet om vad som gäller och en risk för minskad tillgång på skogsråvara. Detta är särskilt olyckligt i tider när vi behöver ersätta fossila material med biobaserade och har behov av ökad konkurrenskraft generellt inom EU.

Vid en översyn bör varan trä helt exkluderas från förordningen eftersom skogsbruk och handel med trä i motsats till andra varor som regleras i förordningen inte driver avskogning globalt eller inom EU. Avskogning sker främst när skogsmark tas i anspråk för annan produktion, exempelvis odling av kakaoböner och kaffeböner eller för att bygga vägar eller byggnader. Vi anser att det mot denna bakgrund inte kan anses proportionerligt att öka rapporteringsbördan kraftigt för företag inom den träbaserade värdekedjan. Förordningen ställer stora krav på spårbarhet som ska hanteras i ett system som inte är systematiserat. Till exempel beräknar skogsägarkooperativet Södra att när Avskogningsförordningen börjar gälla måste de varje år rapportera in närmare *en miljard* geolokaliseringpunkter kopplade till skörd av den biomassa som behövs till kooperativets tre massabruk.

Skogsägares skogsbruksplaner bör varken vara tvingande eller offentliga.

Skogsbruksplaner är företagsinformation som bör skyddas på samma sätt som andra företags affärsplaner. Skogsägare har rapporterat om att de ser detta som ett integritetsintrång. En annan aspekt är att en mycket stor del av de berörda företagen inte har skogsbruksplaner. Detta krav riskerar att bli ytterligare en barriär och en extra kostnad för att aktivt sköta eftersatta skogar inom EU.

Avskogning för att återskapa betesmark, åkermark och byggnader för nötkreatur bör tillåtas i länder utan risk för avskogning. För att efterfölja Naturrestaureringslagen och hålla fler betande nötkreatur i norra Sverige måste vi få bygga stallar för nötkreatur på avskogad mark eftersom norra Sverige bara består av en procent åkermark, men hela 70 procent skogsmark. I vårt kalla klimat måste djuren ha stall som skydd på vintern. På vintern måste djuren även ha hö som kräver ytterligare tillgång på åkermark. Nötkreaturs bete och effekt på avskogad mark är ett hållbart sätt att återskapa betesmark och åkermark. Det bidrar till biologisk mångfald, jordförbättring och ökad kolbindning i jorden.

Antaget vid Europaforum Norra Sverige 19 juni 2025.

Jonas Andersson (S)
Region Jämtland Härjedalen

Johan Looch (M)
Region Jämtland Härjedalen

Lars-Gunnar Nordlander (S)
Kommunförbundet i
Jämtland Härjedalen

Daniel Danielsson (C)
Kommunförbundet i
Jämtland Härjedalen

Åsa Ågren Wikström (M)
Region Västerbotten

Rickard Carstedt (S)
Region Västerbotten

Ann Åström (S)
Region Västerbotten

Anders Öberg (S)
Region Norrbotten

Isak Utsi (S)
Norrbottens Kommuner

Carina Sammeli (S)
Norrbottens Kommuner

Jonny Lundin (C)
Region Västernorrland

Erik Lövgren (S)
Kommunförbundet
Västernorrland

Dan Rasmusson (SD)
Region Västernorrland